

2007 nr. 99 11. maí**Lög um félagslega aðstoð**

Upphaflega l. 118/1993. Tóku gildi 1. janúar 1994. *Breytt með:* L. 148/1994 (tóku gildi 1. jan. 1995). L. 144/1995 (tóku gildi 1. jan. 1996; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 59. gr.). L. 152/1995 (tóku gildi 29. des. 1995). L. 92/1997 (tóku gildi 1. sept. 1997). L. 82/1998 (tóku gildi 1. okt. 1998). L. 60/1999 (tóku gildi 1. júlí 1999). L. 93/2001 (tóku gildi 1. júlí 2001). L. 74/2002 (tóku gildi 17. maí 2002; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 36. gr.). L. 76/2003 (tóku gildi 1. nóv. 2003). L. 91/2004 (tóku gildi 2. júlí 2004). **Endurútféfin, sbr. l. 166/2006, 19. gr., sem l. 99/2007. Tóku gildi 30. maí 2007.** *Breytt með:* L. 160/2007 (tóku gildi 1. jan. 2008). L. 112/2008 (tóku gildi 1. okt. 2008 nema 12. tölul. 59. gr. sem tók gildi 25. sept. 2008; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 2. mgr. 56. gr.). L. 120/2009 (tóku gildi 1. jan. 2010). L. 162/2010 (tóku gildi 1. jan. 2011). L. 164/2010 (tóku gildi 1. jan. 2011 nema 2., 6., 22. og 26. gr. sem tók gildi 31. des. 2010; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 29. gr.). L. 106/2011 (tóku gildi 13. sept. 2011). L. 126/2011 (tóku gildi 30. sept. 2011). L. 8/2014 (tóku gildi 1. febr. 2014). L. 137/2014 (tóku gildi 31. des. 2014). L. 85/2015 (tóku gildi 1. jan. 2016 nema 2. gr. og ákvæði til bráðabirgða I sem tók gildi 24. júlí 2015). L. 88/2015 (tóku gildi 1. jan. 2016). L. 125/2015 (tóku gildi 1. jan. 2016 nema 2., 4.–5., 8., 24., 31., 37., 45., 48.–52., 54.–55. og 57.–58. gr. sem tók gildi 31. des. 2015 og a–d-liður 1. gr. 6.–7., 13. og 15. gr. sem tók gildi 1. jan. 2017; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 59. gr.). L. 75/2016 (tóku gildi 1. jan. 2017). L. 116/2016 (tóku gildi 1. jan. 2017 nema 2. málsl. 2. efnismgr. 2. gr., 4. efnismgr. 2. gr. og 4. efnismgr. 6. gr. sem tók gildi 1. jan. 2018). L. 126/2016 (tóku gildi 1. jan. 2017 nema 1., 2., c-liður 8., 9., 18., f-liður 19., 20., 22.–24., 28., 29., 41., 58., 60. og 61. gr. sem tók gildi 31. des. 2016, s-liður 19. gr. sem tók gildi 1. apríl 2017 og 10. gr. sem tók gildi 1. sept. 2017; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 62. gr.). L. 96/2017 (tóku gildi 31. des. 2017 nema 1., 11., 13., 14., 17.–27., 31.–35. og 38.–46. gr. sem tók gildi 1. jan. 2018; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 49. gr.). L. 80/2018 (tóku gildi 1. jan. 2019 nema 3. mgr. 2. gr. og 7. gr. sem tók gildi 1. jan. 2020 og brákv. I sem tók gildi 28. júní 2018). L. 138/2018 (tóku gildi 28. des. 2018 nema 1.–13., 17., 19., 23.–28. og 31. gr. sem tók gildi 1. jan. 2019; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 32. gr.). L. 97/2019 (tóku gildi 16. júlí 2019 nema d-liður 1. gr. og 2. gr. sem tók gildi 1. jan. 2019; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 3. gr.). L. 135/2019 (tóku gildi 1. jan. 2020 nema 16. gr. sem tók gildi 24. des. 2019; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 42. gr.). L. 75/2020 (tóku gildi 1. sept. 2020). L. 127/2020 (tóku gildi 11. des. 2020 nema 1. gr. sem tók gildi 1. jan. 2021). L. 133/2020 (tóku gildi 1. jan. 2021 nema 37. og 38. gr. sem tók gildi 17. des. 2020; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 40. gr.). L. 153/2020 (tóku gildi 6. jan. 2021). L. 28/2021 (tóku gildi 1. jan. 2022 nema b-liður 31. gr. sem tók gildi 30. apríl 2021). L. 131/2021 (tóku gildi 1. jan. 2022 nema d-liður 20. gr. sem tók gildi 31. des. 2021; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 61. gr.). L. 124/2022 (tóku gildi 1. jan. 2023). L. 129/2022 (tóku gildi 1. jan. 2023 nema a-liður 31. gr. sem tekur gildi 1. mars 2023 og 37. og 60. gr. sem tók gildi 31. des. 2022; komu til framkvæmda skv. fyrirmælum í 68. gr., sbr. einnig brákv. í s.l.).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnavið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **félags- og vinnumarkaðsráðherra** eða **félags- og vinnumarkaðsráðuneyti** sem fer með lög þessi.

■ 1. gr.

□ Bætur félagslegrar aðstoðar eru mæðra- og feðralaun, barnalífeyrir vegna skólanáms eða starfsþjálfunar ungmennis á aldrinum 18–20 ára, umönnunargreiðslur, makabætur, umönnunarbætur, dánarbætur, endurhæfingarlífeyrir, heimilisuppbót, frekari uppbætur, [styrkir vegna kaupa á bifreið],¹⁾ uppbót vegna kaupa á bifreið, uppbót vegna reksturs bifreiðar og endurgreiðsla umtalsverðs kostnaðar við læknishjálp og lyf.

□ Bætur félagslegrar aðstoðar greiðast eingöngu þeim sem lögheimili eiga hér á landi, [sbr. 2. gr. laga um lögheimili og aðsetur],²⁾ og að uppfylltum öðrum skilyrðum laganna og reglugerða sem settar eru með stoð í þeim. Þar er heimilt að tengja greiðslu bótanna við tekjur aðrar en [húsnæðisbætur],³⁾ eftir því sem við á.

□ Tryggingastofnun ríkisins greiðir bætur samkvæmt lögum þessum.

□ Kostnaður við bætur félagslegrar aðstoðar greiðist úr ríkissjóði samkvæmt ákvörðun fjárlaga og fjárukalaga hverju sinni.

¹⁾ L. 112/2008, 58. gr. ²⁾ L. 80/2018, 20. gr. ³⁾ L. 75/2016, 32. gr.

■ 2. gr. Mæðra- og feðralaun.

□ Heimilt er að greiða mæðra- og feðralaun til einstæðra foreldra sem hafa börn sín undir 18 ára aldri á framfæri og

eru búsett hér á landi. Ráðherra setur með reglugerð¹⁾ nánari ákvæði um greiðslu mæðra- og feðralauna. Þar er einnig heimilt að skilyrða greiðslu mæðra- og feðralauna við að meðlagsúrskurður hafi verið kveðinn upp eða fyrir liggja staðfest samkomulag um greiðslu framfærslueyris.

□ Árleg mæðra- og feðralaun skulu vera sem hér segir:

Með tveimur börnum 63.900 kr.

Með þremur börnum eða fleiri 166.152 kr.

□ Tryggingastofnun ríkisins er heimilt að greiða mæðra- og feðralaun til maka elli- eða örorkulífeyrisþega þegar bætur almannatrygginga falla niður vegna vistunar á stofnun. Heimilt er að greiða maka einstaklings sem sætir gæsluvist eða afplánar fangelsi mæðra- eða feðralaun enda hafi vistin varað a.m.k. þrjá mánuði.

□ Mæðra- og feðralaun falla niður einu ári eftir að viðtakandi launanna skráir sig í þjóðskrá í óvígða sambúð með öðrum en foreldri barnsins eða barnanna, sbr. og 49. gr. laga um almannatryggingar. Nú skráir viðtakandi launanna sig í óvígða sambúð með foreldri barnsins eða barnanna, fyrrverandi sambylisaðila eða gengur í hjúskap og falla þá launin strax niður.

□ [Ákvæði þessarar greinar eiga að breyttu breytanda einnig við um bætur til foreldra sem hafa hlutlaus kynskráningu.]²⁾

¹⁾ Rg. 540/2002, sbr. 907/2007. ²⁾ L. 153/2020, 20. gr.

■ 3. gr. Barnalífeyrir.

□ Tryggingastofnun ríkisins er heimilt að greiða barnalífeyri vegna skólanáms eða starfsþjálfunar ungmennis á aldrinum 18–20 ára ef annað foreldri eða báðir foreldrar eru látnir, enn fremur ef foreldrar eru ellilífeyrisþegar eða örorkulífeyrisþegar, annað eða báðir. . . .¹⁾ Tryggingastofnun metur sönnun um skólavist og starfsþjálfun. Skilyrði er að námið og þjálfunin taki a.m.k. sex mánuði hvert ár. Ef um er að ræða óreglulegt nám eða námskeið skal námstími reiknaður í kennslustundafjölda á almanaksárinu og telst þá sex mánaða nám samsvara 624 kennslustundum. Brot úr mánuði telst heill mánuður. Ungmennið sjálftekur um barnalífeyri samkvæmt þessari málsgrein. Tryggingastofnun getur frestað afgreiðslu barnalífeyris þar til sex mánaða námstíma er náð. Nú verður úrskurði skv. [2. mgr.]²⁾ 62. gr. barnalaga eigi við komið vegna efnaleysis foreldris eða ekki tekst að hafa uppi á því og er þá heimilt að greiða barnalífeyri með ungmenni er stundar sannanlegt nám, í samræmi við þessa málsgrein. Tryggingastofnun getur krafist framlagningar skattframtala með umsókn um barnalífeyri. Heimilt er að greiða barnalífeyri með ungmenni er stundar sannanlegt nám ef ljóst er að ungmenninu er ókleift að innheimta greiðslu samkvæmt úrskurði á grundvelli [2. mgr.]²⁾ 62. gr. barnalaga. Við ákvörðun á rétti til barnalífeyris samkvæmt framansögðu er heimilt að líta til efnahags barns og annarra tekna sem það hefur.

□ Ráðherra setur reglugerð³⁾ um nánari framkvæmd greinarrinnar.

¹⁾ L. 120/2009, 9. gr. ²⁾ L. 28/2021, 33. gr. ³⁾ Rgl. 140/2006.

■ 4. gr. Umönnunargreiðslur.

□ Tryggingastofnun er heimilt að inna af hendi umönnunargreiðslur til framferenda fatlaðra og langveikra barna, sem dveljast í heimahúsi eða á sjúkrahúsi, allt að 96.978 kr. á mánuði og/ eða taka aukinn þátt í greiðslu sjúkrakostnaðar ef andleg eða líkamleg hömlun barns hefur í för með sér tilfinnanleg útgjöld og sérstaka umönnun eða gæslu. Heimilt er að inna af hendi umönnunargreiðslur til framferenda barna með alvarleg þroskafrávik, sem jafna má við fötlun, og barna með alvarleg hegðunarvandamál sem jafna má við geðræna

□ Ráðherra er heimilt að setja reglugerð⁴⁾ um nánari framkvæmd ákvæðis þessa, m.a. um tekju- og eignamörk.]⁵⁾

¹⁾ L. 116/2016, 14. gr. ²⁾ L. 127/2020, 1. gr. ³⁾ L. 97/2019, 1. gr. ⁴⁾ Rg. 1200/2018, sbr. 1337/2020, 1649/2021, 429/2022 og 1436/2022. ⁵⁾ L. 120/2009, 12. gr.

■ **10. gr. Bifreiðakostnaður.**

□ Heimilt er að greiða til elli- og örorkulífeyrisþega, örorkustyrkþega og umönnunargreiðsluþega uppbót vegna kaupa á bifreið sem bótaþega er nauðsyn að hafa vegna hreyfihömlunar ef sýnt er að bótaþegi geti ekki komist af án uppbótarrinnar. [Heimilt er að veita uppbót á fimm ára fresti vegna sama einstaklings.]¹⁾

□ Sama gildir um rekstur bifreiðar eigi í hlut elli- eða örorkulífeyrisþegi og örorkustyrkþegar.

□ [Heimilt er að greiða styrk til að afla bifreiðar sem nauðsynleg er vegna þess að líkamsstarfsemi er hömluð eða vantar líkamshluta. [Heimilt er að veita styrk á fimm ára fresti vegna sama einstaklings.]¹⁾ Ráðherra setur reglugerð²⁾ um greiðslur samkvæmt ákvæði þessu, m.a. um sex mánaða búsetuskilyrði.]³⁾

¹⁾ L. 120/2009, 13. gr. ²⁾ Rg. 905/2021, sbr. 1437/2022. ³⁾ L. 112/2008, 58. gr.

■ **11. gr. Endurgreiðsla umtalsverðs kostnaðar við læknishjálp og lyf.**

□ Nú verða útgjöld sjúkratryggðs [samkvæmt lögum um sjúkratryggingar]¹⁾ vegna læknishjálpar og lyfja umtalsverð og er Tryggingastofnun ríkisins þá heimilt að endurgreiða hlutaðeigandi þennan kostnað að hluta eða að fullu að teknu tilliti til tekna.

□ Ráðherra setur reglugerð²⁾ um nánari framkvæmd greinarrinnar.

¹⁾ L. 112/2008, 58. gr. ²⁾ Rg. 318/2013, sbr. 847/2015.

■ **12. gr.**

□ Þeir sem njóta þjónustu dagvistar samkvæmt lögum um málefni aldraðra skulu taka þátt í kostnaði af dagvistinni að hámarki sem nemur óskertum grunnlífeyri einstaklings samkvæmt lögum um almannatryggingar. Heimilt er Tryggingastofnun ríkisins að greiða kostnað vegna þjónustu dagvistar fyrir aldraða, sbr. 19. gr. laga nr. 125/1999, um málefni aldraðra, umfram greiðslur skv. 1. málsl. þessarar greinar.

■ **13. gr.**

□ Ef greiðsla samkvæmt lögum þessum er grundvölluð á tekjum umsækjanda eða bótaþega skulu þær ákveðnar skv. 16. gr. laga um almannatryggingar. [Einnig skal beita V. og VI. kafla laga um almannatryggingar við framkvæmd laga þessara.]¹⁾

¹⁾ L. 88/2015, 25. gr.

■ **14. gr.**

□ Ákvæði laga um almannatryggingar gilda um bætur félagslegrar aðstoðar eftir því sem við á, m.a. um kæruétt til úrskurðarnefndar [velferðarmála]¹⁾ og um hækkun bóta.

□ [Ráðherra]²⁾ getur með reglugerð³⁾ sett frekari ákvæði um greiðslu félagslegrar aðstoðar samkvæmt lögum þessum.

¹⁾ L. 85/2015, 13. gr. ²⁾ L. 126/2011, 470. gr. ³⁾ Rg. 504/1997, sbr. 545/2020, Rg. 179/2003, Rg. 1190/2008, Rg. 1191/2008, Rg. 598/2009, sbr. 1056/2009, 1118/2013 og 1128/2019, Rg. 1055/2009, Rg. 1057/2009, Rg. 570/2011, Rg. 1195/2017, sbr. 1239/2019, 1648/2021 og 619/2022, Rg. 1200/2018, sbr. 1337/2020, 1649/2021, 429/2022 og 1436/2022, Rg. 661/2020, sbr. 887/2021, Rg. 905/2021, sbr. 1437/2022, Rg. 995/2021, Rg. 1420/2022, Rg. 1438/2022, Rg. 1439/2022, Rg. 1440/2022.

■ **Ákvæði til bráðabirgða.**

□ Konur, sem fá greiddan ekkjulífeyri 31. desember 1995, skulu fá ekkjulífeyri greiddan til 67 ára aldurs enda uppfylli þær skilyrði fyrir greiðslu ekkjulífeyris sem giltu fyrir 1. janúar 1996. Greiðsla ekkjulífeyris til þessa hóps skal vera í samræmi við reglur um greiðslu ekkjulífeyris sem giltu fyrir 1. janúar 1996.

□ [Þrátt fyrir ákvæði 8. gr., 1. mgr. 9. gr. og 2. mgr. 10. gr. skulu greiðslur heimilisuppbótar, uppbótar á lífeyri vegna kostnaðar og uppbótar vegna reksturs bifreiðar ekki lækka á tímabilinu 1. janúar 2011 til og með 31. desember 2013 vegna almennra hækkana á örorkulífeyri úr lífeyrissjóðum.]¹⁾

□ [[Við útreikning heimilisuppbótar þeirra örorku- og endurhæfingarlífeyrisþega sem fá greiðslur úr skyldubundnum atvinnutengdum lífeyrissjóðum skal á tímabilinu 1. janúar [2023]²⁾ til og með 31. desember [2023]²⁾ gera samanburð á útreikningi heimilisuppbótar annars vegar samkvæmt þeim reglum sem gilda á árinu [2023]²⁾ og hins vegar þeim reglum sem voru í gildi á árinu 2013 auk [68,74%]²⁾ hækkunar og að teknu tilliti til þess tekjumarks sem myndast hefur við framkvæmd 16. tölul. ákvæðis til bráðabirgða í lögum um almannatryggingar. . . .³⁾ Beita skal þeirri reglu sem leiðir til hærri greiðslna.]⁴⁾

□ [Þrátt fyrir ákvæði 8. gr., sbr. 23. gr. laga um almannatryggingar, skal samanlögð fjárhæð fulls ellilífeyris og heimilisuppbótar vera 300.000 kr. á árinu 2018.

□ Við mat á því hvort lífeyrisþegi sem fær greidda heimilisuppbót geti framfleytt sér án sérstakrar uppbótar skal miða við að heildartekjur séu undir 300.000 kr. á mánuði árið 2018.]⁶⁾

¹⁾ L. 106/2011, 2. gr. ²⁾ L. 129/2022, 19. gr. ³⁾ L. 126/2016, 26. gr. ⁴⁾ L. 125/2015, 57. gr. ⁵⁾ L. 137/2014, 2. gr. ⁶⁾ L. 116/2016, 15. gr.